

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/26/2015
Identifikačné číslo spisu: 8013200438
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:8013200438.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Ľubice Filovej v právnej veci žalobcu: KFŠ - DELTA, s.r.o., Štefánikova 78, 085 01 Bardejov, IČO: 36 479 411, zastúpeného: JUDr. Miloš Martiček, Ťačevská 605/21, 085 01 Bardejov, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ulica 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, za účasti: Y. C., T., zastúpeného: JUDr. Ivo Babjak, Sov. hrdinov 200/33, Svidník, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 12226-2/2013-BA z 08. februára 2013, o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove z 21. novembra 2014, č.k. 3S/39/2013-45, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21. novembra 2014, č.k. 3S/39/2013-45, p o t v r d z u j e .

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 21. novembra 2014, č.k. 3S/39/2013-45, zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 12226-2/2013-BA z 08. februára 2013, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bardejov, č. 7058-20/2012-BJ z 30. augusta 2012. Prvostupňový správny orgán rozhodol, že Y. C., ako zamestnanec zamestnávateľa KFŠ-DELTA, s.r.o., nemal od 05.05.2005 do 31.05.2005, od 12.09.2005 do 30.09.2005, od 18.10.2005 do 31.10.2005, od 16.11.2005 do 30.11.2005, od 19.12.2005 do 30.12.2005, od 18.01.2006 do 31.01.2006, od 15.02.2006 do 28.02.2006, od 16.03.2006 do 31.03.2006 prerušené povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že žalovaná sa v preskúmanom rozhodnutí náležite vysporiadala so všetkými námietkami, ktoré uviedol žalobca v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu. Podľa zistení Inšpektorátu práce Prešov (ďalej len „inšpektorát práce“) pracovný pomer Y. C. u žalobcu trval od 01.04.2005 do 03.06.2008. Zamestnávateľ

neoprávnene v období máj, september, október až december 2005, január až jún, august až november 2006, február 2007, január až jún 2008 nepridieval Y. C. prácu a neplatil mu mzdu. V tom čase sa nejednalo o prekážku v práci na strane zamestnanca bez náhrady mzdy. Naopak jednalo sa o prekážku v práci na strane zamestnávateľa. Z uvedeného potom vyplýva, že žalobca porušil ustanovenie § 231 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) tým, že nedodržel zákonom stanovený termín na prihlásenie zamestnanca Y. C. do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového poistenia. Žalobca bezdôvodne prerušoval povinné nemocenské, povinné dôchodkové a povinné poistenie v nezamestnanosti zamestnancovi Y. C. v obdobiach v rozhodnutí špecifikovaných a ani po zisteniach inšpektorátu práce nepožiadaval prvostupňový správny orgán o zrušenie týchto prerušení. Krajský súd mal za to, že tvrdenie žalobcu, že prvostupňový správny orgán a žalovaná vydali rozhodnutie na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a opierali sa pritom len o Protokol o výsledku inšpekcie práce zo dňa 11.11.2010, je nedôvodná a podrobne opísal priebeh konania na správnom orgáne. Námietka žalobcu, že žalovaný sa nezaoberal existenciou vnútropodnikového záväzného právneho aktu, tzv. smernice, ktorú sa zamestnanec Y. C. zaviazal dodržiavať už pri uzatváraní pracovnoprávneho pomeru, nie je dôvodná. Ide o interný právny predpis, ktorý však nie je v súlade so Zákonníkom práce, čo potvrdil aj Inšpektorát práce, ktorý je podľa zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní oprávnený vykonávať dozor nad dodržiavaním pracovnoprávnych vzťahov. Krajský súd tiež poukázal na skutočnosť, že keďže podľa dodatku k pracovnej zmluve bol pribratý účastník Y. v období od 03.01.2008 do 23.12.2008 dočasne pridelený na výkon práce do Českej republiky a ku dňu vydania správneho rozhodnutia nebolo možné jednoznačne určiť príslušnosť k právnym predpisom, začne pobočka Sociálnej poisťovne konanie vo veci zrušenia prerušenia povinného poistenia zamestnanca Y. C. v roku 2008 až po určení príslušnosti k právnym predpisom.

Proti tomuto rozsudku sa žalobca v zákonnej lehote odvolal zdôrazňujúc potrebu osobnej prítomnosti Y. C. na pojednávaní, pretože iba on sa môže osobne vyjadriť ku skutočnostiam uvedeným v žalobe a k pracovnoprávnemu vzťahu. Tento zamestnanec bol podľa názoru žalobcu formálne pribratý do konania, avšak nebol vypočutý, čo tento považuje za vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a neúplné zistenie skutočného stavu veci. Prednesom advokátskeho koncipienta nemožno nahradiť výpoveď pribratého účastníka na skutočnosti, ktoré sú spojené s jeho osobou. Žalobca zároveň namieta neprípustnosť zastúpenia advokátskym koncipientom, poukazujúc na ustanovenie § 250a O.s.p. Tvrdil ďalej, že Y. C. sa iba doručilo rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, avšak s týmto sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom konania podľa § 172 a nasl. zákona o sociálnom poistení. Z tohto dôvodu tiež považoval napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu za nezákonné a mal za to, že súd konal nad rámec svojich oprávnení, nakoľko v konaní o preskúmanie zákonnosti nemôže nahrádzať to, čo nevykonal správny orgán. Žalobca ďalej argumentuje, že správne orgány oboch stupňov pred vydaním rozhodnutia nepostupovali tak, aby presne a úplne zistili skutočný stav veci. Samotný výsledok kontroly inšpekcie práce nemôže byť jediným podkladom pre rozhodnutie žalovanej. Žalovaný tvrdil, že krajský súd sa nevysporiadal s jeho námietkou týkajúcou sa vnútropodnikovej smernice a jej záväznosti, ako aj s námietkou, že žalovaný opomenul prípady, keď zamestnávateľ poskytne pracovné voľno bez náhrady mzdy v zmysle § 141 ods. 3 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce (ďalej len „zákoník práce“), kedy zákoník práce neustanovuje žiadnu požiadavku na formu oznámenia prekážky v práci na strane zamestnanca. Zamestnanec teda môže požiadať o pracovné voľno bez náhrady mzdy aj ústne. V tomto smere žalovaný nijaké dokazovanie nevykonal. Žalobca má za to, že napadnuté správne rozhodnutie bolo vydané predčasne, nakoľko Sociálna poisťovňa, pobočka Bardejov, vykonáva kontrolu prerušenia za celé obdobie pracovnoprávneho vzťahu, t.j. od 01.04.2005 do 03.06.2008, pričom skutkový základ je jednotný. Na základe uvedených argumentov navrhuje žalobca odvolaciemu súdu rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3S/39/2013 zo dňa 21.11.2014 zmeniť tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej, ako aj prvostupňového správneho orgánu a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaná poukazuje na to, že jediným orgánom príslušným vykonať dozor nad dodržiavaním pracovnoprávnych vzťahov je v zmysle zákona č. 152/2006 Z.z. o inšpekcii práce, inšpektorát práce. Sociálna poisťovňa, pobočka Prešov na základe podnetu Inšpektorátu práce Prešov

vykonala vonkajšiu kontrolu poistného vzťahu zamestnanca Y. C. u žalobcu ako zamestnávateľa za obdobie od 01. apríla 2005 do 03. júna 2008, výsledkom ktorej je Čiastkový protokol o výsledku kontroly poistného vzťahu zamestnanca Y. C.. 7058-6/2012-BJ zo dňa 17. februára 2012. Pred vydaním prvostupňového rozhodnutia sa Sociálna poisťovňa, pobočka Prešov, obrátila na Inšpektorát práce Prešov so žiadosťou o potvrdenie zistených nedostatkov, pričom inšpektorát práce ich potvrdil listom z 22. augusta 2012. Rovnako námietka žalobcu, že tak Sociálna poisťovňa, pobočka Prešov, ako aj Sociálna poisťovňa, ústredie nekonali so zamestnancom Y. C. ako účastníkom konania, je bezpredmetná, a to s poukazom na výzvu k písomnému vyjadreniu sa k obsahu podaného odvolania zo dňa 05.10.2012, ktorou bol tento účastník vyzvaný na vyjadrenie sa k odvolaniu žalobcu proti prvostupňovému správnenému rozhodnutiu. Taktiež boli prvostupňové, ako aj druhostupňové rozhodnutia účastníkovi zaslané. K odvolacej námietke žalobcu týkajúcej sa právneho zastúpenia poukazuje žalovaná na skutočnosť, že na účastníka iného ako žalobcu, sa povinnosť právneho zastúpenia podľa § 205a O.s.p. nevzťahuje. Vzhľadom na uvedené argumenty navrhuje žalovaná rozsudok krajského súdu zo dňa 21. novembra 2014, č.k. 3S/39/2013-45 ako vecne správny potvrdiť.

Následne žalobca doplnil svoje odvolanie podaním, ktorým poukazuje na nález Ústavného súdu č. I. ÚS/87/2014-43 zo dňa 10.09.2014, najmä na právnu vetu vyslovenú v bode č. 19, teda že posudzovanie predbežnej otázky nemôže byť svojvoľné či nedôvodné, ale musí sa riadiť zákonnými pravidlami, ktorých účelom je presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Sociálna poisťovňa, ako orgán aplikujúci právo, musí pri svojej činnosti dbať na to, aby jej rozhodnutia a konanie, ktoré im predchádzalo, majúc na mysli predovšetkým vykonávanie dokazovania v rámci zákona o sociálnom poistení, boli úplné, presvedčivé a vzbudzovali dôveru v spravodlivosť.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Keďže v prejednávanej veci začalo odvolacie konanie pred nadobudnutím účinnosti SSP, odvolací súd koná podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že prvostupňový rozsudok je potrebné ako vecne správny potvrdiť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom období zamestnanec je fyzická osoba v pracovnom pomere.

Podľa § 14 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom období povinne nemocensky poistený je zamestnanec, ktorý vykonáva prácu na území Slovenskej republiky alebo mimo územia Slovenskej republiky počas obdobia určeného zamestnávateľom, ak medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, neustanovuje inak.

Podľa § 15 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom období povinne dôchodkovo poistený je zamestnanec, ktorý je povinne nemocensky poistený.

Podľa § 19 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom období povinne poistený v nezamestnanosti je zamestnanec, ktorý je povinne nemocensky poistený, ak tento zákon neustanovuje inak.

V zmysle § 26 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom období zamestnancovi sa prerušuje povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti, ak osobitný predpis neustanovuje inak, v období, v ktorom čerpá pracovné voľno bez náhrady mzdy podľa osobitného predpisu alebo čerpá služobné voľno bez nároku na plat alebo služobný príjem podľa osobitného predpisu.

Podľa § 26 ods. 5 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom období vznik prerušenia povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa odsekov 1 až 4 sa posudzuje rovnako ako zánik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti a skončenie prerušenia týchto poistení sa posudzuje rovnako ako vznik týchto poistení.

Podľa § 7 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom období zamestnávateľ podľa tohto zákona je pre fyzickú osobu v pracovnom pomere právnická osoba alebo fyzická osoba, ku ktorej je fyzická osoba v pracovnom pomere.

Podľa § 20 písm. a/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom období vzniká fyzickej osobe v pracovnom pomere povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie, povinné poistenie v nezamestnanosti odo dňa vzniku pracovného pomeru a zaniká dňom skončenia pracovného pomeru.

Podľa § 173 ods. 1 zákona o sociálnom poistení účastník konania vo veciach sociálneho poistenia a starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom je právnická osoba alebo fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má konať alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté, alebo ktorá tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutá, a to až do času, kým sa preukáže opak (ďalej len „účastník konania“).

Podľa § 173 ods. 2 zákona o sociálnom poistení účastník konania spolupracuje s organizačnými zložkami Sociálnej poisťovne počas celého konania.

Podľa § 173 ods. 3 zákona o sociálnom poistení všetci účastníci konania majú v konaní rovnaké procesné práva a povinnosti.

Podľa § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) inšpekcia práce je:

a) dozor nad dodržiavaním

1. pracovnoprávnych predpisov, ktoré upravujú pracovnoprávne vzťahy, najmä ich vznik, zmenu a skončenie, mzdové podmienky a pracovné podmienky zamestnancov vrátane pracovných podmienok žien, mladistvých, domácych zamestnancov, osôb so zdravotným postihnutím a osôb, ktoré nedovŕšili 15 rokov veku, a kolektívne vyjednávanie,
2. právnych predpisov, ktoré upravujú štátnozamestnanecké vzťahy,
3. právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia,
4. právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania,
5. záväzkov, ktoré vyplývajú z kolektívnych zmlúv,
6. osobitného predpisu zamestnávateľom v rozsahu jeho povinností uzatvoriť zamestnávateľskú zmluvu a platiť a odvádzať príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie za zamestnanca vykonávajúceho práce, ktoré sú na základe rozhodnutia orgánu na ochranu zdravia zaradené do kategórie 3 alebo 4, a za zamestnanca, ktorý vykonáva práce tanečného umelca alebo hudobného umelca, ktorý vykonáva profesiu hráča na dychový nástroj,

b) vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie predpisov uvedených v písmene a) a za porušovanie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv,

c) poskytovanie bezplatného poradenstva zamestnávateľom, fyzickým osobám, ktoré sú podnikateľmi⁴) a nie sú zamestnávateľmi, a zamestnancom v rozsahu základných odborných informácií a rád o spôsoboch, ako najúčinnejšie dodržiavať predpisy ustanovené v písmene a).

Podľa § 7 ods. 3 písm. a/ zákona o inšpekcii práce inšpektorát práce zabezpečuje vykonávanie inšpekcie práce v rozsahu ustanovenom v § 2 ods. 1 a vykonávanie dohľadu podľa osobitného predpisu, najmä dozerá, či požiadavkám ochrany práce zodpovedajú:

1. výber, umiestnenie, usporiadanie, používanie, udržiavanie a kontrola pracoviska, pracovného prostredia, pracovných prostriedkov, ochranných prostriedkov, chemických faktorov, fyzikálnych faktorov, biologických faktorov, faktorov ovplyvňujúcich psychickú pracovnú záťaž a sociálnych opatrení a
2. pracovné postupy, pracovný čas, organizácia ochrany práce a systém jej riadenia.

Podľa § 141 ods. 3 zákonníka práce zamestnávateľ môže poskytnúť zamestnancovi:

- a) ďalšie pracovné voľno z dôvodov podľa odseku 2 s náhradou mzdy alebo bez náhrady mzdy,
- b) pracovné voľno z iných dôvodov ako podľa odseku 2 s náhradou mzdy alebo bez náhrady mzdy,
- c) pracovné voľno na žiadosť zamestnanca s náhradou mzdy alebo bez náhrady mzdy,
- d) pracovné voľno s náhradou mzdy, ktoré si zamestnanec odpracuje.

Podľa § 142 ods. 3 zákonníka práce ak nemohol zamestnanec vykonávať prácu pre iné prekážky na strane zamestnávateľa, ako sú uvedené v odsekoch 1 a 2, zamestnávateľ mu poskytne náhradu mzdy v sume jeho priemerného zárobku.

Podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod prvý zákona o sociálnom poistení do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

Podľa § 13 ods. 2 zákona o inšpekcii práce v prípade zistenia nedostatkov u kontrolovaného zamestnávateľa alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, je inšpektor práce povinný vypracovať protokol o výsledku inšpekcie práce a ten prerokovať so zamestnávateľom alebo ním povereným zamestnancom, alebo s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Jedno vyhotovenie protokolu o výsledku inšpekcie práce inšpektor práce odovzdá zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

Podľa § 14 ods. 2 zákona o inšpekcii práce v protokole inšpektor práce navrhne opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. a/, uloží opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. b/ až i/ a povinnosť:

- a) prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin,
- b) predložiť príslušnému inšpektorátu práce informáciu o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin.

Podľa § 12 ods. 2 písm. b/ zákona o inšpekcii práce na základe výsledkov inšpekcie práce a podľa závažnosti zistených skutočností je inšpektor práce oprávnený nariadiť odstránenie zistených nedostatkov ihneď alebo v lehotách ním určených.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že na základe podnetu Inšpektorátu práce Prešov prvostupňový správny orgán vykonával od 24.01.2012 vonkajšiu kontrolu u žalobcu so zameraním na kontrolu poistného vzťahu zamestnanca Y. C. a kontrolu plnenia povinností žalobcu uložených zákonom voči uvedenému zamestnancovi. Z dokladov predložených ku kontrole bolo zistené, že zamestnanec Y. C. má stále prerušené povinné poistenie v období od 05. mája 2005 do 31. mája 2005, od 12. septembra 2005 do 30. septembra 2005, od 18. októbra 2005 do 31. októbra 2005, od 16. novembra 2005 do 30. novembra 2005, od 19. decembra 2005 do 30. decembra 2005, od 18. januára 2006 do 31. januára 2006, od 15. februára 2006 do 28. februára 2006, od 16. marca 2006 do 31. marca 2006 z dôvodu čerpania pracovného voľna bez náhrady mzdy. K uvedenému došlo napriek tomu, že Inšpektorát práce Prešov zistil nedostatky spočívajúce v skutočnosti, že zamestnávateľ porušil povinnosť v

špecifikovaných obdobiach pridelovať zamestnancovi prácu podľa pracovnej zmluvy, platiť mu za vykonanú prácu mzdu, utvárať podmienky na plnenie pracovných úloh a dodržiavať ostatné pracovné podmienky ustanovené pracovnou zmluvou a neposkytol zamestnancovi v špecifikovaných mesiacoch náhradu mzdy v sume jeho priemerného zárobku a zároveň v Protokole o výsledku inšpekcie práce č. IPV-44-09-2.3/P-E 24, A25/10 zo dňa 11.11.2010 Inšpektorát práce Prešov nariadil žalobcovi odstrániť zistený nedostatok. O výsledku kontroly poistného vzťahu zamestnanca Y. C. bol vydaný Čiastkový protokol č. 7058-6/2012-BJ, z ktorého okrem iného vyplynulo, že zamestnanec Y. C. bol dočasne pridelený na výkon práce do Českej republiky k zamestnávateľovi FIC CZ - Rudná u Prahy v období od 01.04.2005 do 23.12.2005, od 02.01.2006 do 23.12.2006, od 03.01.2007 do 23.12.2007 a od 03.01.2008 do 03.06.2008, pričom za obdobie od 01.04.2005 do 23.12.2005 a do 02.01.2006 do 09.04.2006 prvostupňový správny orgán vystavil formuláre E101, ktoré potvrdzujú, že vyslaný zamestnanec podlieha právnym predpisom Slovenskej republiky a teda nepodlieha právnym predpisom štátu na území, ktorého bude vykonávať prácu, ale za obdobie vyslania zamestnanca Y. C. do Českej republiky od 10.04.2006 do 03.06.2008 nie je možné jednoznačne určiť príslušnosť k právnym predpisom kvôli tomu, že žalobca ako zamestnávateľ požiadal Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR o udelenie výnimky podľa čl. 17 Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov pohybujúcich sa v rámci Spoločenstva z platenia príspevkov na sociálne zabezpečenie v Českej republike. Po určení príslušnosti k právnym predpisom bude prvostupňový správny orgán pokračovať vo vonkajšej kontrole u žalobcu. Na základe kontroly Sociálna poisťovňa, pobočka Bardejov rozhodla rozhodnutím č. 7058-20/2012-BJ zo dňa 30. augusta 2012, že Y. C., ako zamestnanec zamestnávateľa KFŠ-DELTA, s.r.o., nemal od 05.05.2005 do 31.05.2005, od 12.09.2005 do 30.09.2005, od 18.10.2005 do 31.10.2005, od 16.11.2005 do 30.11.2005, od 19.12.2005 do 30.12.2005, od 18.01.2006 do 31.01.2006, od 15.02.2006 do 28.02.2006, od 16.03.2006 do 31.03.2006 prerušené povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti. Prvostupňové rozhodnutie napadol žalobca odvolaním a rozhodnutím č. 12226-2/2013-BA zo dňa 08. februára 2013 žalovaná žalobcovo odvolanie zamietla a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bardejov č. 7058-20/2012-BJ z 30. augusta 2012. Prvostupňové ako aj druhostupňové rozhodnutie boli doručené Y. C.. Tento účastník bol tiež vyzvaný na vyjadrenie sa k žalobcovmu odvolaniu, pričom túto procesnú možnosť tiež využil a k odvolaniu podal vyjadrenie, v ktorom uviedol, že dôvody odvolania považuje za účelové a právne neopodstatnené. Účastník zdôraznil, že Národný inšpektorát práce je oprávnený na vykonávanie dozoru nad dodržiavaním pracovnoprávných predpisov. Ak teda tento orgán konštatoval, že zamestnávateľ vykazoval neplatené voľno v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákonníka práce, Sociálna poisťovňa, pobočka Bardejov mala povinnosť rozhodnúť o tom, že povinné sociálne poistenie zamestnanca Y. C. nebolo prerušené, vzhľadom na čo navrhol druhostupňovému správne mu orgánu odvolanie zamietnuť.

Pri vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, najvyšší súd s prihliadnutím na § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a iba na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvedie argumentáciu k odvolacím dôvodom.

Odvolací súd nepovažuje osobnú účasť Y. C. na súdnom pojednávaní za nevyhnutnú pre dostatočné zistenie skutkového stavu. Správny súd nie je súdom nachádzacím, jeho úlohou je preskúmať zákonnosť napadnutého rozhodnutia, ako aj jeho vydaniu predchádzajúceho postupu správneho orgánu v medziach žaloby, nie vykonávať nové, v správnom konaní nevykonané dôkazy. Výsluch Y. C. však žalobca v konaní pred žalovanou nenavrhol. Rovnako je nedôvodná žalobcova námietka, že správny orgán nekonal s Y. C. ako s účastníkom konania. Tomuto účastníkovi boli doručené obe rozhodnutia, bol vyzvaný na vyjadrenie k žalobcovmu odvolaniu, toto právo aj využil a nielenže nijakým spôsobom nenamietal odňatie možnosti konať pred správnym orgánom, ale ani žalobca svoje tvrdenia ohľadne odňatia účastníctva nekonkretizoval poukazom na úkony, na ktorých nebolo Y. C. umožnené zúčastniť sa. K otázke prípustnosti zastúpenia advokátskym koncipientom na pojednávaní odvolací súd len v krátkosti uvádza,

že ustanovenie § 250a O.s.p. sa vzťahuje na žalobcu, nie pribratého účastníka, preto ak za Y. C. na pojednávaní pred krajským súdom konal advokátsky koncipient, nemožno hovoriť o vade konania.

Pokiaľ ide o Protokol o výsledku inšpekcie práce č. IPV-44-09-2.3/P-E24, A25/10 z 11.11.2010, tento v spojení s čiastkovým protokolom Sociálnej poisťovne, pobočka Bardejov o výsledku kontroly poistného vzťahu zamestnanca Y. C.. 7058-6/2012-BJ zo 17. 04. 2012, považuje súd za dostatočný podklad napadnutého správneho rozhodnutia. Podľa zákona inšpektorát práce zabezpečuje vykonávanie inšpekcie práce, ktorou je tiež dozor nad dodržiavaním pracovnoprávných predpisov. U žalobcu boli inšpekciou práce zistené nedostatky spočívajúce v porušení povinnosti prideľovať zamestnancovi prácu podľa pracovnej zmluvy, platiť mu za vykonanú prácu mzdu a v neposkytnutí zamestnancovi náhradu mzdy v sume jeho priemerného zárobku z dôvodu, že zamestnanec nemohol vykonávať prácu pre iné prekážky na strane zamestnávateľa. Zamestnávateľovi bolo nariadené odstrániť uvedený nedostatok.

Zákon oprávňuje inšpektora práce po zistení nedostatkov nariadiť ich odstránenie, pričom takéto opatrenia uloží v protokole. Protokol tak síce nemá formu rozhodnutia, ale môžu ním byť ukladané povinnosti tak, ako v prejednávanej veci. Žalobcovi bola uložená povinnosť poskytnúť zamestnancovi Y. C. náhradu mzdy za špecifikované obdobia, keďže zamestnanec nemohol vykonávať prácu pre prekážky na strane zamestnávateľa. Žalobca v protokole namietal premlčanie, nie však právne posúdenie prekážky v práci. Pokiaľ mal za to, že o pracovné voľno bez náhrady mzdy požiadal zamestnanec Y. C. ústne, mal možnosť toto uviesť (bremeno tvrdenia) a preukázať (dôkazné bremeno) už počas inšpekcie práce. Pokiaľ toto neurobil, je jeho námietka oneskorená a výsledky inšpekcie práce obsiahnuté v protokole sú pre žalobcu záväzné a potrebné je postupovať analogicky podľa § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, kedy si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže urobiť o predbežnej otázke úsudok len vtedy, ak o nej nerozhodol príslušný orgán, pričom príslušným orgánom v predmetnej veci je inšpektorát práce. Pokiaľ by totiž prvostupňový orgán žalovanej rozhodol odlišne od právneho posúdenia inšpektora práce, došlo by k zmareniu výsledkov inšpekcie práce.

Nad rámec uvedeného odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že vnútro podnikové právne akty musia byť v súlade s kogentnými ustanoveniami zákonníka práce a to, že - ako tvrdí žalobca, zamestnanec mal možnosť so smernicou sa oboznámiť a rozhodnúť sa, či uzatvorí pracovný pomer alebo ho neuzatvorí - nemá na uvedenú zásadu žiaden vplyv. Zákonník práce jasne rozlišuje medzi prekážkami v práci na strane zamestnanca a prekážkami v práci na strane zamestnávateľa a nie je možné aktom zamestnávateľa zmeniť charakter prekážky v práci. Prekážky na strane zamestnávateľa sú prekážky spôsobené poruchou na strojovom zariadení, v dodávke surovín alebo pohonnej sily, chybnými pracovnými podkladmi alebo inými podobnými prevádzkovými príčinami, prekážky spôsobené nepriaznivými poveternostnými vplyvmi alebo iné prekážky na strane zamestnávateľa. Posledné uvedené zákon ďalej nešpecifikuje, ale je zrejmé, že nimi budú prekážky, ktoré vznikli na strane zamestnávateľa a zabráňujú v plnení pracovných povinností zamestnancovi, ktorý je inak pripravený prácu dohodnutú v pracovnej zmluve vykonávať. Podstatou prekážky v práci na strane zamestnávateľa teda je skutočnosť, že prekážka sa viaže k osobe zamestnávateľa, nie zamestnanca. Skutočnosť, že zamestnávateľ nemá pre zamestnanca prácu alebo má výhrady k práci zamestnanca, svojou povahou môže vytvárať len prekážku v práci na strane zamestnávateľa, nie však prekážku v práci na strane zamestnanca.

Ustanovenie § 142 zákonníka práce neumožňuje pri prekážkach v práci na strane zamestnávateľa čerpanie pracovného voľna bez náhrady mzdy a teda ani prerušenie povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 26 ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Čo sa týka nálezov Ústavného súdu č. I. ÚS/87/2014-43 zo dňa 10.09.2014, právna veta, na ktorú sa odvolával žalobca, sa týka posudzovania predbežných otázok, o ktorých nerozhodli orgány na to príslušné. Pokiaľ sa v konaní žalovanej vyskytne otázka, o ktorej je príslušný rozhodnúť iný orgán, žalovaná bude buď viazaná rozhodnutím príslušného orgánu, dá podnet na začatie konania tomuto orgánu, alebo si o predbežnej otázke urobí úsudok sama. Takéto oprávnenie je nevyhnutné z dôvodu zákazu odopretia spravodlivosti, kedy nemožno dopustiť, aby v konaní nebolo meritórne rozhodnuté z

dôvodu, že sa vyskytne otázka, o ktorej je príslušný rozhodnúť iný orgán a tento vo veci nekonal. Naopak, bolo by v príkrom rozpore so zásadou právnej istoty, ak by Sociálna poisťovňa nerešpektovala existujúce zistenia príslušného orgánu - v tomto prípade inšpektorátu práce. V prejednávanej veci teda ide o výrazne odlišnú situáciu.

Vzhľadom na uvedené argumenty tunajší súd odvolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove, č.k. 3S/39/2013-45 zo dňa 21. novembra 2014 podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo žalobca nebol v konaní úspešný a žalovanej žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.